

REHABILITACIJA BOLESNIKA NAKON PREBOLJENJA COVID-A

HORVAT M.¹, Varga M.¹, Jelica J.¹, Hodžić A.¹, Bekić I.¹, Zovko T.¹

¹ KBC Zagreb, Zagreb, Croatia
KPB Jordanovac

Objective:

Bolest Covid-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2 opisana je prvi puta 2019.godine. Tegobe COVID-19 koje traju dulje od 4 tjedna u literaturi se opisuju kao „long“ COVID-19, a razlikujemo subakutni koji traje između 4-12 tjedana, i kronični ili POST-COVID-19 sindrom koji uključuje simptome i dijagnostičke abnormalnosti koje se javljaju nakon 12.-og tjedna od početka bolesti, a ne mogu se objasniti drugim bolestima. COVID-19 se u najvećoj mjeri prezentira respiratornim simptomima, no virus direktnim utjecajem, ili indirektno kao posljedica upale ili ishemije uslijed tromboze krvnih žila, izaziva oštećenja i drugih organskih sustava. Bolesnici s POST-COVID-19 sindromom

najčešće imaju otežano disanje i skraćenje daha, umor i zamaranje pri naporu, kašalj, bol u prsima ili bol u trbuhu, glavobolju, te smetnje koncentracije.

Nerijetki su i neuromišićni simptomi što uključuje bol u mišićima i zglobovima, otežani hod i zamor mišića ruku ili nogu zbog oštećenja mišića ili živaca.

Plućna rehabilitacija sveobuhvatan je niz intervencija koji se bazira na temeljitoj procjeni svakog bolesnika prema čemu se zatim određuje individualna terapija vježbanja, ali i edukacija o bolesti te promjeni ponašanja, a sve radi poboljšanja fizičkog i psihičkog stanja bolesnika s kroničnom plućnom bolesti.

Cilj plućne rehabilitacije jest dugoročno poboljšanje pridržavanjem takvog zdravog ponašanja. Multidisciplinarni tim za plućnu rehabilitaciju čine pulmolog, fizioterapeut, medicinska sestra, klinički psiholog i nutricionist. Prije početka i po završetku rehabilitacijskog programa provodi se pulmološka obrada i fizioterapijska procjena te se program prilagođava svakom bolesniku prema njegovom specifičnom zdravstvenom stanju i ciljevima rehabilitacije.

Prikazujemo slučaj bolesnika koji je premješten iz KB Dubrava zbog nastavka

liječenja i rehabilitacije nakon teškog i protražiranog COVID-19 ARDS kompliciranog tijeka koji je zahtijevao dugotrajnu potporu mehaničkom ventilacijom i vvECMO tijekom 12. mjeseca 2021. i 1. mjeseca 2022. godine. Nakon djelomičnog oporavka i otpusta na kućnu njegu, bolesnik je ponovno hospitaliziran zbog recidiva pneumotoraksa zbog čega je u KB Dubrava učinjena lijevostrana torakotomija, pleurektomija i pleureodeza.

Ključne riječi: COVID-19, plućna rehabilitacija, prikaz slučaja.